

PLENARY SESSIONS/ LUCRĂRI ÎN PLEN

CZU: [657.1:378.091.214]:339.137.2

DOI: <https://doi.org/10.53486/isc2024.01>

**DE LA TEORIE LA PRACTICĂ: INTEGRAREA SUSTENABILITĂȚII ÎN
CURRICULUMUL UNIVERSITAR CONTABIL**

**FROM THEORY TO PRACTICE: INTEGRATION OF SUSTAINABILITY IN THE
UNIVERSITY ACCOUNTING CURRICULUM**

GRIGOROI Lilia

PhD, docent, Academy of Economic Studies, lilia.grigoroi@ase.md

ORCID ID: 0000-0002-9741-0932

ȚURCANU Liliana

student PhD, Academy of Economic Studies, lilianaturcanu82@gmail.com

ORCID ID: 0009-0004-2982-166X

***Abstract.** In this paper, we explore the intersection between the professional training of accountants and the principles of sustainability, with the aim of identifying opportunities to develop relevant competencies and skills to address the complex challenges of a sustainable economy.*

Cuvinte cheie: sustenabilitate, educație contabilă, contabilitate, curriculum universitar contabil.

JEL Classification: I23, M14

Introducere. Cererea pentru informații fiabile și relevante privind sustenabilitatea a crescut semnificativ în ultimii ani, determinând profesia contabilă să își adapteze pregătirea și serviciile pentru a răspunde noilor nevoi ale părților interesate. În contextul noilor responsabilități ale contabililor, se așteaptă ca aceștia să beneficieze de o pregătire specifică și aprofundată, care impune o revizuire a programelor de formare profesională. În prezent, deși există o recunoaștere a necesității unei pregătiri continue și adaptate la noile realități, cadrul curricular este încă insuficient structurat pentru a asigura dezvoltarea competențelor necesare pentru a face față complexității crescânde a rolului de contabil. Integrarea sustenabilității în curriculumul universitar reprezintă o tendință globală care vizează pregătirea unei noi generații de profesioniști capabili să abordeze complexitatea problemelor actuale și să contribuie la construirea unui viitor mai durabil (IFAC, 2024). Importanța integrării principiilor de dezvoltare durabilă în pregătirea economiștilor și recunoașterea academică a acestei necesități sunt subiecte dezbătute în literatura de specialitate de peste două decenii (Lungu, Caraiani, & Cornelia, 2013). Multe dintre competențele necesare pentru a aborda provocările legate de sustenabilitate, cum ar fi analiza datelor, evaluarea riscurilor și raportarea, sunt deja parte integrantă din curriculum și practica contabilă. Totodată sunt necesare cunoștințe suplimentare pentru a echipa contabilii pe deplin cu competențele cerute de sustenabilitate. Încă în anul 2021, ACCA a

publicat o cercetare relevantă la nivel global despre poziționarea contabililor în centrul organizațiilor durabile (ACCA Think Ahead, 2021) care a examinat legătura dintre factorii de schimbare care modelează organizațiile durabile și munca profesioniștilor contabili pentru următorul deceniu și a identificat competențele de bază ale acestora în materie de sustenabilitate la care se așteaptă afacerile sustenabile și societatea. Problematika pregătirii viitorilor contabili pentru sustenabilitate continuă este explorată printr-o altă cercetare (Machado, 2022) care accentuează necesitatea și modalitățile prin care programele de învățare și dezvoltare pot contribui la dezvoltarea competențelor necesare profesioniștilor contabili pentru afacerile durabile și descrie tendințele care ar trebui să schimbe proiectarea și livrarea programelor de învățare și dezvoltare. Prin urmare, întrebările de cercetare care apar din analiza literaturii de specialitate sunt: RQ1. Contabilii joacă un rol esențial în promovarea sustenabilității. RQ2. Curriculum universitar contabil necesită adaptări pentru a răspunde cerințelor de dezvoltare sustenabilă.

Conținut. Sustenabilitatea este un concept amplu și este adesea privită prin prisma factorilor de mediu, sociali și de guvernanță (ESG) (International Federation of Accountants IFAC, 2024). Luând în considerare acești trei factori ca puncte de referință, putem defini mai clar direcțiile de acțiune necesare pentru a alinia învățământul superior contabil cu nevoile viitoare ale societății. Pentru a putea interveni în mod eficient, trebuie să înțelegem în profunzime interdependența dintre contabilitate și principiile dezvoltării durabile, care este prezentată în figura 1.

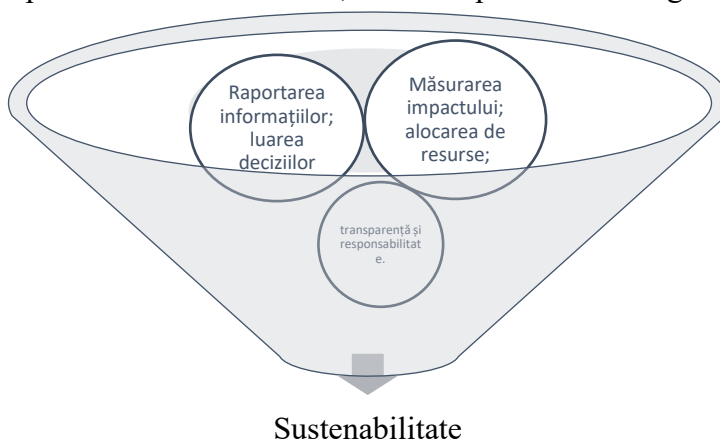

Figura 1. Interdependența dintre contabilitate și sustenabilitate

Contabilitatea oferă instrumentele necesare pentru a măsura impactul activităților unei entități asupra mediului și societății. Prin indicatori specifici, contabilii pot cuantifica emisiile de carbon, consumul de resurse, impactul social și alți factori relevanți pentru sustenabilitate. Rapoartele de sustenabilitate, care includ informații financiare și non-financiare, oferă o imagine completă a impactului companiei asupra mediului și societății. Informațiile contabile legate de sustenabilitate pot ajuta entitățile să ia decizii mai informate și mai strategice. De exemplu, prin analiza costurilor și beneficiilor asociate unor inițiative de sustenabilitate, entitățile pot identifica cele mai eficiente modalități de a reduce impactul lor negativ și de a crea valoare pe termen lung. Contabilitatea poate fi utilizată pentru a alocă resursele într-un mod mai eficient, astfel încât să se susțină atât obiectivele financiare, cât și cele de sustenabilitate. Contabilitatea contribuie la creșterea transparenței și a responsabilității entităților față de stakeholderi, inclusiv investitori, angajați, clienți și comunități locale. Ritmul schimbării pentru

raportarea de sustenabilitate este extrem de rapid (Vitale, 2023) și impune o cooperare strânsă între universități, organismele profesionale, profesioniștii contabili și mediu de afaceri pentru a evita să fim depășiți și a ne asigura că profesia noastră rămâne relevantă în acest context. Există diverse modalități de a integra sustenabilitatea în curriculumul universitar, după cum urmează:

- **Disciplină separată:** Introducerea unei discipline dedicate sustenabilității, unde studenții să studieze conceptele de bază, strategiile și instrumentele pentru a aborda problemele legate de mediu, societate și economie;
 - **Integrarea în discipline existente:** Integrarea temelor de sustenabilitate în cadrul disciplinelor existente, cum ar fi contabilitate managerială, contabilitate financiară, audit intern, audit financiar, etc.;
 - **Sarcini pentru activități individuale bazate pe gândirea critică,** care pot include eseuri legate de probleme de sustenabilitate, analize critice a literaturii de specialitate care acoperă contabilitatea privind mediul și problemele sociale, analize ale răspunsurilor corporațiilor la presiunea publică și dezvoltarea de soluții originale la problemele actuale.
 - **Proiecte de cercetare:** Implicarea studenților în proiecte de cercetare cu tematică de sustenabilitate, pentru a le oferi oportunitatea de a aplica cunoștințele teoretice în practică;
 - **Parteneriate cu organizații din afara universității:** Colaborarea cu companii, ONG-uri și instituții publice pentru a oferi studenților experiențe practice și oportunități de networking;
 - **Educație pentru dezvoltare durabilă:** Promovarea educației pentru dezvoltare durabilă la toate nivelurile universității, inclusiv prin activități extra curriculare, campanii de sensibilizare și evenimente.
- Prin analizarea în detaliu a curriculumului universitar contabil și a metodelor de învățare-predare putem dezvolta o viziune strategică pentru viitorul învățământului superior contabil, asigurând astfel că absolvenții noștri sunt pregătiți să facă față complexității și dinamicii mediului economic actual.

Concluzii. Conștiente de necesitatea de a adapta profesia contabilă la noile realități, organizațiile profesionale internaționale și entitățile de contabilitate investesc în dezvoltarea competențelor membrilor lor. Prin intermediul publicațiilor dedicate, acestea urmăresc să îi doteze pe contabili cu cunoștințele și abilitățile necesare pentru a contribui la tranziția către o economie circulară și durabilă, răspunzând astfel cerințelor unei societăți în continuă evoluție. Având în vedere rolul multidimensional al contabililor în cadrul organizațiilor și contribuția lor esențială la tranziția către economii sustenabile și circulare, instituțiile de învățământ superior în domeniul contabilității sunt invitate să-și actualizeze programele de studiu. Printr-o proiectare curriculară inovatoare, universitățile trebuie să anticipeze cerințele unui context economic în continuă evoluție și să cultive la studenți competențe specifice, capabile să răspundă provocărilor unei economii durabile.

Referințe

1. ACCA Think Ahead. (2021). *ACCA Think Ahead*. Preluat pe octombrie 29, 2024, de pe <https://www.accaglobal.com/uk/en/professional-insights/pro-accountants-the-future/pro-accountants-heart-sustainable-orgs.html>
2. IFAC. (2024, Aprilie 22). *International Federation of Accountants IFAC*. Preluat pe Noiembrie 01, 2024, de pe <https://www.ifac.org/knowledge-gateway/education/publications/educarea-contabililor-pentru-un-viitor-sustenabil>
3. *International Federation of Accountants IFAC*. (2024, Aprilie 23). Preluat pe Noiembrie 01, 2024, de pe <https://www.ifac.org/knowledge-gateway/small-and-medium-sized-practices-smpps/publications/lista-de-verificare-materie-de-sustenabilitate-pentru-intreprinderile-mici>

COLOCVIU ȘTIINȚIFIC CU PARTICIPARE INTERNAȚIONALĂ
În memoriam Profesorului Viorel ȚURCANU, ediția III, 15 noiembrie 2024
Învățământul superior contabil: provocări și soluții

4. Lungu, I.-C., Caraiani, C., & Cornelia, D. (2013). Educația pentru sustenabilitate – premisă a competitivității economice postcriză cu inferențe posibile pentru România. *Revista Economie teoretică și aplicată*, XX(No. 5(582). Disponibil: https://store.ectap.ro/articole/860_ro.pdf), 49-68.
5. Machado, S. (2022, Mai 11). *ACCA Think Ahead*. Preluat pe Octombrie 29, 2024, de pe <https://www.accaglobal.com/gb/en/professional-insights/pro-accountants-the-future/developing-skills-sustainable-business-finance-professional.html>
6. Vitale, A.-M. (2023, August 15). *International Federation of Accounting*. Preluat pe Octombrie 27, 2024, de pe <https://www.ifac.org/knowledge-gateway/discussion/sustainability-education-what-s-new-and-what-hasn-t-changed-0>